

УДК 378.14;372.8:004.4;796:355.233.2
DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.73-2.13>

Н. Ю. Лавриненко

кандидат фізико-математичних наук, доцент,
провідний науковий співробітник
Воснно-дипломатичної академії імені Євгенія Березняка

Н. В. Партико

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри теоретичної та практичної психології
Національного університету «Львівська політехніка»

А. А. Ребрина

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Хмельницького національного університету

І. М. Савка

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри теоретичної та практичної психології
Національного університету «Львівська політехніка»

А. А. Ребрина

аспірант кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту
Хмельницького національного університету

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ДЛЯ ДІЙ В УМОВАХ ЗНАЧНОГО ПСИХОФІЗИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Нині важливе вдосконалення професійних компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України (військових перекладачів), адже службово-бойова діяльність даних військовослужбовців може здійснюватися далеко за межами України, у різних кліматогеографічних умовах та мовному середовищі, нерідко в екстремальних умовах (умови значного психофізичного навантаження). У зазначених обставинах простежується важливість організації ефективної системи професійної освіти майбутніх офіцерів – військових перекладачів Національної гвардії України, інших силових структур і спеціальних служб України, з урахуванням наявного бойового досвіду, ефективних і функціональних педагогічних технологій, які забезпечують формування стійких професійних навичок та високої спеціальної фізичної підготовленості, що підкреслює актуальність обраного напрямку наукової розвідки.

Головною метою дослідження є розроблення й апробація змістово-функціональної моделі формування професійних компетентностей у майбутніх військових перекладачів для дій в умовах значного психофізичного навантаження.

Під час дослідження членами науково-дослідної групи були використані такі методи: аналіз і узагальнення результатів науково-методичної та спеціальної (навчально-методична, довідкова) літератури і відповідних напрямку дослідження інтернет-ресурсів, інструментальні методи дослідження, експертна оцінка, біомеханічний аналіз, відеоаналіз, сучасні методики математико-статистичної обробки даних, психофізіологічний аналіз, функціональні тести тощо.

З метою апробації зазначеної вище педагогічної моделі в системі професійної освіти майбутніх офіцерів Національної гвардії України проведено педагогічний експеримент, у якому взяли участь курсанти старших курсів Національної академії Національної гвардії України. До початку педагогічного експерименту досліджувані курсанти за рівнем сформованості професійних компетентностей (рівень спеціальної фізичної підготовленості, психологічної стійкості та практичних навичок перекладу) достовірно не відрізнялися ($P \geq 0,05$).

Результати, отримані наприкінці педагогічного експерименту, а також показники експертного оцінювання рівня сформованості ключових професійних компетентностей у досліджуваних курсантах експериментальної групи упродовж педагогічного експерименту свідчать про високу ефективність розробленої нами змістово-функціональної моделі, яка забезпечує готовність майбутніх офіцерів Національної гвардії України (військових перекладачів) до виконання завдань за призначенням в умовах значного психофізичного навантаження.

Ключові слова: екстремальні умови, військові перекладачі, майбутні офіцери, педагогічна модель, професійні компетентності, професійна освіта, психофізичні якості, спеціальна фізична підготовка, функціональна готовність.

Постановка проблеми. Трансформація силових структур України до стандартів НАТО вимагає від сучасних військовослужбовців Національної гвардії України (далі – НГУ), Збройних сил України (далі – ЗСУ) та інших силових структур і спеціальних служб України високої професійної підготовленості. У свою чергу, прикладні професійні компетентності є важливою сутнісною характеристикою, від якої залежить ефективність виконання завдань за призначенням військовослужбовцями (правоохоронцями) зазначених вище силових структур у різних умовах їхньої службово-бойової діяльності.

Натепер важливим є вдосконалення професійних компетентностей майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів), адже службово-бойова діяльність (далі – СБД) даних військовослужбовців може здійснюватися далеко за межами України, у різних кліматогеографічних умовах та мовному середовищі, нерідко в екстремальних умовах (умови значного психофізичного навантаження) [1]. У зазначених обставинах простежується важливість організації ефективної системи професійної освіти майбутніх офіцерів-військових перекладачів НГУ, інших силових структур і спеціальних служб України, з урахуванням наявного бойового досвіду, ефективних і функціональних педагогічних технологій, які забезпечують формування стійких професійних навичок та високої спеціальної фізичної підготовленості, що підкреслює актуальність обраного напряму наукової розвідки.

Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка за темою «Професійно-особистісне становлення майбутнього фахівця у вищій школі в контексті інтеграції України до європейського освітнього простору» (номер державної реєстрації 0117U004242).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Моніторинг науково-методичної, спеціальної літератури й інтернет-ресурсів (1 етап дослідження, вересень – грудень 2018 р.) у напрямі організації системи підготовки майбутніх офіцерів – військових перекладачів в умовах вищих військових навчальних закладах (далі – ВВНЗ) дозволив членам науково-дослідної групи визначити низку науковців: Н.Ю. Лавриненко [2; 3], Т.Є. Сніцу [4], О.В. Діденка [5], О.С. Лагодинського [6], А.В. Янковця [7, інших учених і практиків: А.О. Гальчука, Л.В. Гребенюка, О.Ю. Ковалю, К.О. Кулика, П.І. Лозинського, Є.М. Подтергера, Б.І. Шуневича. Напрацювання зазначених вище вчених є корисними для впровадження в систему професійної освіти майбутніх офіцерів – військових перекладачів НГУ й інших силових структур і спеціальних служб України.

Крім цього, відповідно до аналізу зазначеної вище науково-методичної та спеціальної літератури нами встановлено, що компетентність військового перекладача – це атестоване на рівні повної вищої освіти динамічне поєднання: військово-професійних, військово-гуманітарних мовознавчих, філологічних, перекладознавчих, лінгвокультурознавчих, військово-спеціальних знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей та інших особистих якостей, що характеризується рівнем готовності до лінгвістичного забезпечення підрозділів НГУ, інших силових структур та спеціальних служб у разі сумісного виконання завдань за призначенням, у різних умовах службово-бойової діяльності.

Під час подальшого аналізу спеціальної науково-методичної літератури нашу увагу привернули роботи: О.В. Хацаюка [8; 9], Р.І. Любича [10], С.С. Забродського [11], інших учених і практиків, а саме: М.О. Боровика, Н.Б. Вербина, Ф.М. Євтушова, О.В. Журавля, Я.Б. Зорія, Д.П. Кисленка, А.В. Мельнікова, Н.А. Орленка, О.О. Приймакова, А.В. Турчинова, Ю.С. Фіногорова, О.А. Чернявського, А.В. Чудика, А.М. Чуха, у яких висвітлені актуальні питання розвитку й удосконалення основних фізичних якостей та військово-прикладних навичок (складник психофізичної готовності) майбутніх офіцерів силових структур та спеціальних служб України в різних умовах службово-бойової діяльності.

Крім цього, на думку членів науково-дослідної групи, цікаві за своєю змістовою частиною та сутнісною характеристикою наукові праці: А.В. Богуславця [12], С.А. Лисенка [13], В.Є. Шевченка, Б.В. Кравченко [14], С.І. Яковенка, Т.М. Яковенка [15], О.О. Хацаюк, А.С. Кошолопа [16], інших учених і практиків: Ю.О. Бабаяна, Ю.Л. Бриндікова, С.В. Василенка, В.В. Остапчука, В.В. Стасюка, О.Ф. Хміляра, у яких розкриваються ефективні психологічні методики (техніки), які забезпечують готовність військовослужбовців (правоохоронців) силових структур та спеціальних служб України до дій в екстремальних умовах.

У свою чергу, у наукових працях С.Т. Полторака [17], О.В. Діденка [18], О.В. Торічного [19], інших учених і практиків: В.Ю. Артемова, О.І. Жванії, І.В. Зошія, А.В. Куруча, Л.М. Кравченка, С.В. Ленкова, Б.А. Максимчука, В.М. Ткаченка, висвітлені актуальні питання впровадження в систему професійної освіти майбутніх офіцерів різних силових структур та спеціальних служб України сучасних педагогічних методик і технологій (педагогічні моделі), які забезпечують формування стійких професійних компетентностей.

Відповідно до вищевикладеного нами встановлено, що питання формування прикладних професійних компетентностей майбутніх офіцерів (військових перекладачів) для дій в умовах

значного психофізичного навантаження потребує подальших наукових розвідок, що підкреслює актуальність і практичну складову частину обраного напрямку дослідження.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розроблення й апробація змістово-функціональної моделі формування професійних компетентностей у майбутніх військових перекладачів для дій в умовах значного психофізичного навантаження.

Для досягнення мети дослідження планувався вирішити такі завдання:

- здійснити моніторинг науково-методичної та спеціальної літератури (інтернет-ресурси) у напрямі організації системи підготовки майбутніх офіцерів – військових перекладачів в умовах вищих військових навчальних закладів;

- провести аналіз спеціальної науково-методичної літератури в напрямі розвитку й удосконалення основних фізичних якостей та військово-прикладних навичок (складник психофізичної готовності) майбутніх офіцерів силових структур та спеціальних служб України в різних умовах службово-бойової діяльності;

- визначити ефективні психологічні методики (техніки), які забезпечують готовність військовослужбовців (правоохоронців) силових структур та спеціальних служб України до дій в екстремальних умовах;

- здійснити аналіз науково-методичних джерел (спеціальна науково-методична література) у напрямі впровадження в систему професійної освіти майбутніх офіцерів сучасних педагогічних методик і технологій (педагогічні моделі), які забезпечують формування стійких професійних компетентностей;

- діагностувати наявні функціональні комплекси, які забезпечують розвиток і удосконалення спеціальної фізичної підготовленості та психологічної стійкості військовослужбовців (правоохоронців) силових структур та спеціальних служб України / закордонних країн у змодельованих екстремальних умовах;

- розробити й апробувати змістово-функціональну модель формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів (військових перекладачів) для дій в умовах значного психофізичного навантаження.

Методи дослідження: аналіз і узагальнення результатів науково-методичної та спеціальної (навчально-методична, довідкова) літератури і відповідних напрямку дослідження інтернет-ресурсів, інструментальні методи дослідження, експертна оцінка, біомеханічний аналіз, відеоаналіз, сучасні методики математико-статистичної обробки даних, психофізіологічний аналіз, функціональні тести тощо.

Виклад основного матеріалу. З метою якісної організації дослідження було створено науково-дослідну групу, до складу якої були залучені

провідні вчені та практики зазначеного напрямку наукової розвідки (Ніна Лавриненко, Олександр Хацаюк, Неоніла Партико, Анатолій Ребрин, Ірина Савка, Андрій Ребрин). Дослідження організовано в період 2018–2020 рр., на базі навчально-матеріальної бази Національної академії Національної гвардії України.

Під час 2-го етапу (1 блок дослідження, січень – лютий 2019 р.) проведено моніторинг наявних функціональних комплексів, які забезпечують розвиток і удосконалення спеціальної фізичної підготовленості та психологічної стійкості військовослужбовців (правоохоронців) силових структур та спеціальних служб України / закордонних країн у змодельованих екстремальних умовах (С.І. Петров [20], L. Robinson [21], А.Б. Абазов [22], інших фахівців зазначеного напрямку: В.П. Бізіна, А.В. Бурікова, В.О. Ігнатєва, М.І. Лакура, С.В. Лещені, Г.М. Мартинюка, Д.І. Мітіна, А.М. Міхеєва, А.А. Озерянського, В.А. Ткачова, А.В. Швеця).

Відповідно до результатів аналітико-діагностичного аналізу спеціальної науково-методичної літератури зазначених вище вчених членами науково-дослідної групи встановлено, що на рівень психофізичної готовності (стан здоров'я) майбутніх офіцерів – військових перекладачів впливають специфіка та відповідні умови військово-професійної діяльності: якість харчування, розумове напруження, рівень енерговитрат під час службово-бойової діяльності (рівень фізичного навантаження, у виняткових обставинах – одноманітність виконання службових обов'язків із значною концентрацією уваги тощо), що сприяє прогресуванню втоми, нервово-емоційного напруження, зниження якості й ефективності виконання завдань за призначенням.

Крім цього, членами науково-дослідної групи було визначено основні чинники, які впливають на організм майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів) в екстремальних умовах військово-професійної діяльності (рис. 1).

У подальшому членами науково-дослідної групи (2 етап 2 блока дослідження, березень 2019 р.) шляхом експертного оцінювання і відповідно до наявної спеціальної науково-методичної літератури визначені такі суперечності між:

- достатнім рівнем розвитку фізичної підготовленості майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів) та недостатнім рівнем розвитку психологічної стійкості до дій у різних умовах службово-бойової діяльності;

- достатнім рівнем розвитку іншомовної компетентності та потребою вдосконалення навичок практичного перекладу в різних варіативних умовах освітнього процесу (службово-бойової діяльності) майбутніх офіцерів НГУ, військових перекладачів;

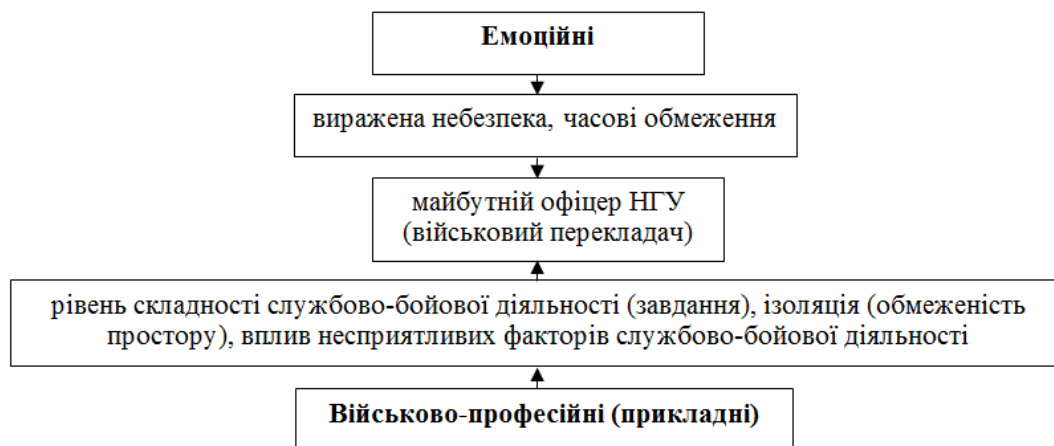

Рис. 1. Основні чинники, які накопичувально впливають на організм майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів) в екстремальних умовах військово-професійної діяльності

– наявності необхідних професійно-прикладних комплексів методичного забезпечення в напрямі всебічної підготовки майбутніх офіцерів НГУ, військових перекладачів у системі їхньої професійної освіти та не використання їх у повному об'ємі під час практичних занять з основних дисциплін (тактична, вогнева та фізична підготовка);

– доброю організацією практичних занять за фахом під час проходження основних профілюючих дисциплін та відсутністю комплексного підходу (практичний складник) під час організації самостійної роботи під керівництвом викладача.

Відповідно до вищевикладеного та результатів аналізу науково-методичної і спеціальної літератури членами науково-дослідної групи (3 блок 2-го етапу дослідження, квітень 2019 р. – лютий 2020 р.) було розроблено й апробовано змістово-функціональну модель формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів (військових перекладачів) для дій в умовах значного психофізичного навантаження (рис. 1).

З метою апробації зазначеної вище педагогічної моделі в системі професійної освіти майбутніх офіцерів НГУ проведено педагогічний експеримент, у якому взяли участь курсанти старших курсів Національної академії Національної гвардії України (n = 14 осіб із гуманітарного факультету). До початку педагогічного експерименту досліджувані курсанти за рівнем сформованості професійних компетентностей (рівень спеціальної фізичної підготовленості, психологічної стійкості та практичних навичок перекладу) достовірно не відрізнялися ($P \geq 0,05$).

Педагогічний експеримент організовано з урахуванням наявних загальноприйнятих світових етичних норм, усі досліджувані курсанти контрольної (далі – Кг) та експериментальної (далі – Ег) груп, а також члени науково-дослідної групи дали згоду на участь у педагогічному експерименті, що підтверджується відповідним актом.

Досліджуваних курсантів було розподілено на контрольну (n = 7 осіб) та експериментальну групи (n = 7 осіб). Середній вік досліджуваних – 21 рік (чоловіки). Варто зауважити, що всі досліджувані курсанти отримали допуск лікаря до виконання значних фізичних навантажень, передбачених програмою педагогічного експерименту.

Під час педагогічного експерименту досліджувані курсанти Кг розвивали й удосконалювали свої професійні компетентності (навички практичного перекладу, основні фізичні якості та військово-прикладні навички) відповідно до вимог навчальних програм дисциплін (робочі програми навчальних дисциплін) та інших нормативно-правових документів, які забезпечують професійну підготовленість майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів).

У свою чергу, досліджувані курсанти Ег додатково використовували розроблену нами зазначену вище (рис. 2) педагогічну модель, що сприяло стійкому й ефективному вдосконаленню важливих професійних компетентностей:

1) у напрямі підготовки за фахом військового перекладача (готовності до: абстрактного мислення, аналізу та синтезу; адаптації та дії в новій ситуації; подальшого автономного та самостійного навчання; застосовування знань у практичних ситуаціях в умовах неповної, недостатньої інформації, суперечливих вимог та екстремальних умовах; роботи в команді й автономно; ухвалення обґрунтованих рішень у складних і непередбачуваних умовах; спілкування іноземними мовами; використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій; вільного орієнтування в різних лінгвістичних напрямках та школах; професійного застосування поглиблених знань з обраної філологічної спеціалізації – перекладознавства; вільного користування спеціальною термінологією в обраній галузі перекладознавства; чіткого й виразного висловлювання думок,

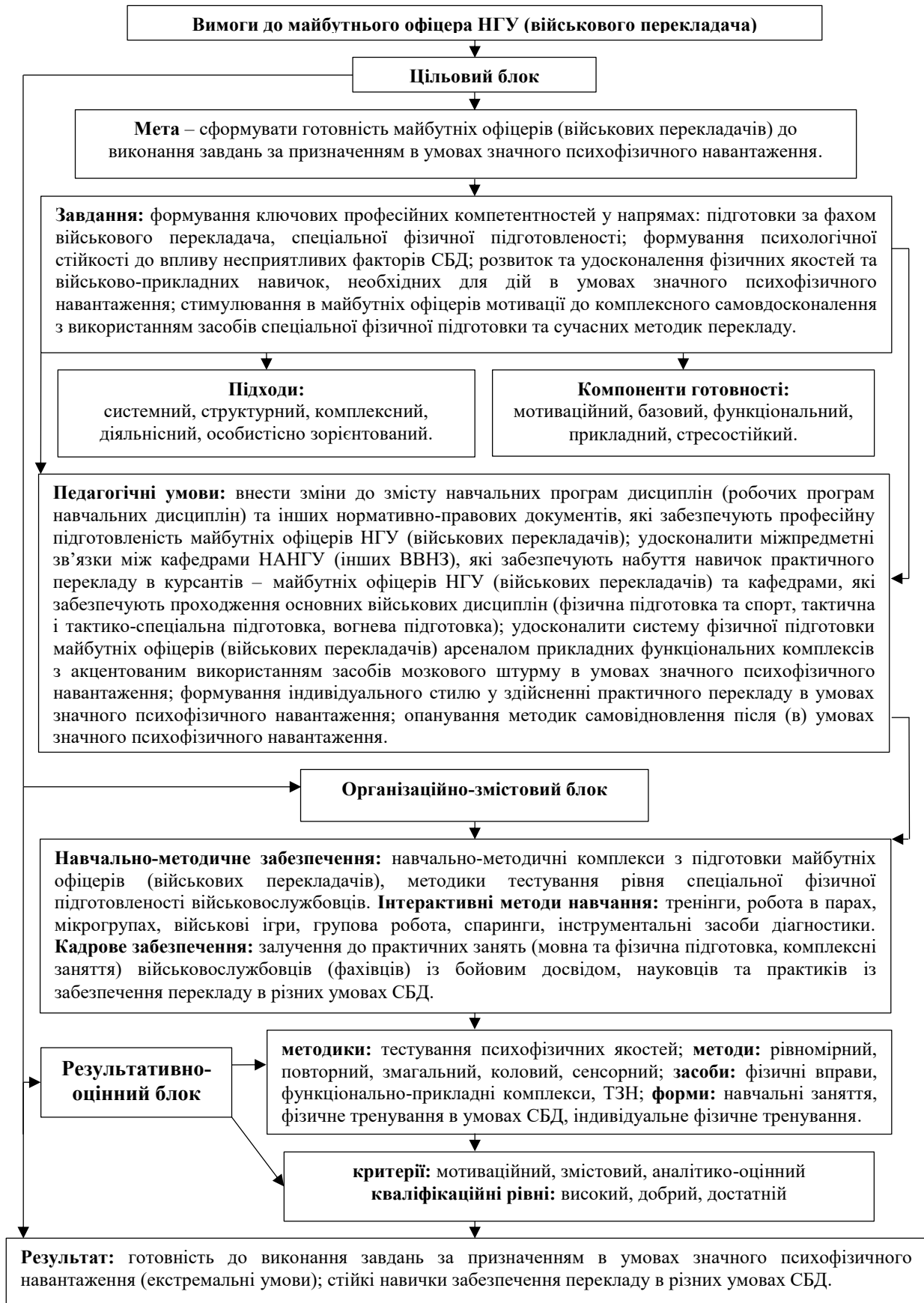

Рис. 2. Змістово-функціональна модель формування професійних компетентностей військових перекладачів в екстремальних умовах

використання знання законів техніки мовлення; володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатності спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату; розуміння чинників, які мають позитивний чи негативний вплив на комунікацію; визначення й урахування цих чинників у конкретних комунікативних ситуаціях; до управління підрозділом у разі необхідності під час спеціальних військових операцій, службово-бойових завдань; розуміння понять, методів, прийомів картографії, метеорології та навігації на рівні, що є достатнім для визначення місцеположення підрозділів, зразків озброєння та військової техніки у просторі та здійснення постійного контролю над ситуацією тощо);

2) у напрямі спеціальної фізичної підготовленості (готовності до: виконання функціональних обов'язків в умовах тривалого психофізичного навантаження під час виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності; до ведення рукопашної сутички із супротивником у різних варіативних умовах; виконання завдань за призначенням в умовах травмування, поранення тощо; умілого й ефективного використання штатного озброєння, екіпіровки та підручних засобів під час сутички із групою агресивно налаштованих осіб тощо).

Розроблена нами педагогічна модель використовувалася упродовж зазначеного періоду педагогічного експерименту курсантами Ег (під час польових виходів, практичних занять із дисципліни «Фізичне виховання та методика фізичної підготовки» згідно з розкладом, самостійної роботи та попутного фізичного тренування), що забезпечило формування ключових професійних компетентностей.

Порівнянням показників до та після використання запропонованої нами змістово-функціональної моделі встановлено, що результати (рис. 3), отримані наприкінці педагогічного експерименту, у досліджуваних групах суттєво підвищи-

лися порівняно з вихідними даними, ці відмінності в основному достовірні (Ег, $P \leq 0,05$).

Визначення якісної характеристики рівня сформованості професійних компетентностей у досліджуваних курсантів Кг та Ег здійснено шляхом експертного оцінювання за чотирибальною шкалою, де «5» – максимальний бал, а «2» – мінімальний. До складу експертної групи було залучено провідних учених та практиків обраного нами напрямку дослідження.

Висновки і пропозиції. У результаті дослідження членами науково-дослідної групи розроблено й апробовано змістово-функціональну модель формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів) для дій в умовах значного психофізичного навантаження в системі їхньої професійної освіти. Результати, отримані наприкінці педагогічного експерименту, а також показники експертного оцінювання рівня сформованості ключових професійних компетентностей у досліджуваних курсантів Ег упродовж педагогічного експерименту свідчать про високу ефективність розробленої нами змістово-функціональної моделі, яка забезпечує готовність майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів) до виконання завдань за призначенням в умовах значного психофізичного навантаження.

Основними компонентами змісту розробленої нами змістово-функціональної моделі (рис. 2) є вдосконалення ключових компетентностей майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів) у напрямках: підготовки за фахом військового перекладача та спеціальної фізичної підготовленості, а також прикладних функціональних комплексів з акцентованим використанням сучасних технік практичного перекладу в різних умовах службово-бойової діяльності, що забезпечує їхню готовність до виконання завдань за призначенням на первинних офіцерських посадах за фахом.

Членами науково-дослідної групи пропонується вдосконалити систему міжпредметних зв'язків між кафедрами, які забезпечують набуття

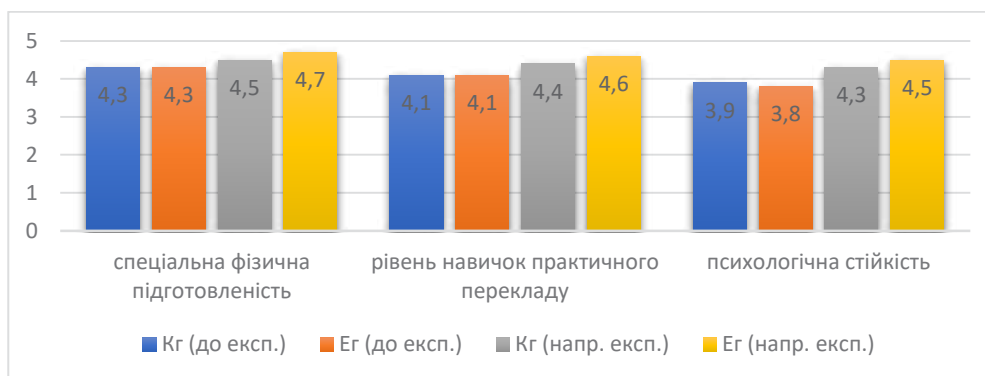

Рис. 3. Результати експертного оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей у досліджуваних майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів, Кг і Ег) упродовж педагогічного експерименту

навичок практичного перекладу в курсантів – майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів) та кафедрами, які забезпечують проходження основних військових дисциплін (фізична підготовка та спорт, тактична та тактико-спеціальна підготовка, вогнева підготовка).

Перспективи подальших досліджень у зазначеному напрямі передбачають дослідження ефективності сучасного наукового інструментарію, який забезпечує онлайн-переклад із різних мов, перспективи їх використання в системі професійної освіти майбутніх офіцерів НГУ (військових перекладачів).

Список використаної літератури:

1. Про Національну гвардію : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 17. Ст. ст. 594, 1. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/876-18>.
2. Лавриненко Н.Ю. Шляхи вдосконалення лінгвістичного забезпечення професійної підготовки військових фахівців. *Військова освіта і наука сьогодні та майбутнє*. Київ, 2015. № 1. С. 109–110.
3. Лавриненко Н.Ю. Формування іншомовної компетентності фахівців сектора безпеки і оборони. *Новітні технології для захисту повітряного простору*. Харків, 2019. № 19. С. 652–653.
4. Сніца Т.Є. Особливості підготовки перекладачів у вищих військових навчальних закладах. *Педагогічні науки*. Миколаїв, 2018. № 4 (63). С. 154–157.
5. Діденко О.В. Лінгвосоціокультурна компетентність майбутніх офіцерів-правоохоронців: зміст, структура та особливості. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Педагогічні науки*. Хмельницький : НАДПСУ ім. Богдана Хмельницького, 2013. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2013_2_8.
6. Лагодинський О.С. Індивідуалізація англійської підготовки майбутніх магістрів військового управління у міжнародних відносинах. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Педагогічні науки*. Хмельницький : НАДПСУ ім. Богдана Хмельницького, 2013. Вип. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2013_4_11.
7. Янковець А.В. Підготовка майбутніх перекладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій у вищих військових навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2005. 16 с.
8. Хацаюк О.В. Спеціальна фізична підготовка військовослужбовців внутрішніх військ МВС України : навчальний посібник ; Акад. ВВ МВС України. Харків, 2011. 180 с.
9. Хацаюк О.В. Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2019. № 65. Т. 2. С. 144–155.
10. Хацаюк О.В., Любич Р.І., Оленченко В.В. Удосконалення військово-професійних навичок військовослужбовців Національної гвардії України у процесі спеціальної фізичної підготовки. *Проблеми вищої освіти*. Харків, 2019. № 1 (95). С. 63–69.
11. Впровадження сучасних форм фізичної підготовки у систему професійної освіти майбутніх офіцерів Національної гвардії України / С.С. Забродський та ін. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2020. № 72. Т. 2. С. 130–144.
12. Bohuslavets A., Lavrynenko N. Professional activity in conditions of high psycho emotional stress and vital threat. *Scientific letters of academic society of Michal Baludansky. Професійна діяльність в умовах високого психоемоційного напруження та реальної вітальної загрози*. Slovakia, 2019. № 7 (6). С. 5–8.
13. Lysenko S., Lavrynenko N., Bohuslavets A. Psychological support for the foreign language training of the students at international relations faculties. *Universal journal of Educational Research*. USA, 2020. № 8 (6). P. 2344–2351.
14. Шевченко В.Є., Кравченко Б.В. Психологічний аналіз забезпечення професійної надійності і боєздатності військовослужбовців Збройних Сил України. *Психологія*. Київ, 2011. № 2 (13). С. 38–43.
15. Яковенко С.І., Яковенко Т.М. Психічна стійкість військовослужбовців до впливу екстремальних чинників : навчальний посібник ; КВГІ. Київ, 2008. 265 с.
16. Хацаюк О.О., Кошолоп А.С. Визначення факторів та чинників, які впливають на підвищення фізичної працездатності та функціональний стан курсантів Національної академії Національної гвардії України. *Problems and Achievements of modern Science*. Cork, 2019. № 3. С. 85–90.
17. Полторак С.Т. Педагогічні умови формування умінь командира підрозділу в майбутніх офіцерів МВС України : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2003. 21 с.
18. Діденко О.В. Теоретико-методичні засади формування здатності до професійної творчості в майбутніх офіцерів державної прикордонної служби України : автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2009. 40 с.
19. Торічний О.В. Теоретико-методичні засади формування військово-спеціальної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у про-

- цесі навчання : дис. ... докт. пед. нау : 13.00.02. Хмельницький, 2013. 605 с.
20. Петров С.И. Организация и материально-техническое оснащение занятий по физической подготовке в вооруженных силах США. *Зарубежное военное обозрение*. Харьков, 2011. № 1. С. 11–16.
21. Robinson L. The Future of U.S. Special Operation Forces. *Council Special Report*. Харків, 2013. № 66. С. 51–56.
22. Абазов А.Б. Актуальные вопросы подготовки сотрудников специальных 1. подразделений МВД. *Теория и практика общественного развития*. Пятигорск, 2014. № 12. С. 147–149.

Lavrynenko N., Partyko N., Rebryna A., Savka I., Rebryna A. Formation of professional competences in future military translators for actions in the conditions of significant psychophysical load

Today, it is important to improve the professional competencies of future officers of the National Guard of Ukraine (NGU, military translators), because the combat activities of these servicemen can be carried out far beyond Ukraine, in different climatic and geographical conditions and language environment, often in extreme conditions (conditions of significant psychophysical load). In these circumstances, the importance of organizing an effective system of professional education of future officers-military translators of the NGU considering the available combat experience and effective and functional pedagogical technologies that ensure the formation of sustainable professional skills and high special physical training which emphasizes the relevance of the chosen direction of scientific intelligence.

The main purpose of the study is to develop and test a semantic-functional model of the formation of professional competencies in future military translators for action in conditions of significant psychophysical load.

During the study, members of the research group used the following methods: analysis and generalization of the results of scientific-methodical and special (educational-methodical, reference) literature and relevant research areas of Internet resources, instrumental research methods, expert evaluation, biomechanical analysis, modern methods of mathematical and statistical data processing, psychophysiological analysis, functional tests (etc.).

In order to test the above pedagogical model in the system of professional education of future officers of the NGUe, a pedagogical experiment was conducted, in which senior cadets of the National Academy of the National Guard of Ukraine took part. Prior to the beginning of the pedagogical experiment, the studied cadets did not differ significantly in the level of formation of professional competencies (level of special physical fitness, psychological stability and practical translation skills, $P \geq 0,05$).

The results obtained at the end of the pedagogical experiment, as well as indicators of expert assessment of the level of formation of key professional competencies in the studied cadets Eg during the pedagogical experiment, indicate the high efficiency of our developed content-functional model in conditions of significant psychophysical load.

Key words: *extreme conditions, military translators, future officers, pedagogical model, professional competencies, professional education, psychophysical qualities, special physical training, functional readiness.*